

DECIZIE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Maria Uzun,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Iurovscaia împotriva Mariei Uzun cu privire la revendicarea bunurilor din posesie străină,

împotriva încheierii din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost restituită cererea de apel, din motivul nelichidării neajunsurilor constatate,

c o n s t a ț ă :

La 06 iulie 2017, Elena Iurovscaia a depus cerere de chemare în judecată cu privire la revendicarea bunurilor din posesie străină.

Prin hotărârea din 31 iulie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga acțiunea a fost admisă integral. S-a revendicat din posesia ilegală a Mariei Uzun automobilul de model xxxx, nr. de înmatriculare xxxxx, cu transmiterea acestuia Elenei Iurovscaia, s-a încasat cheltuielile de judecată în mărime de 900 de lei din contul Mariei Uzun în beneficiul Elenei Iurovscaia (f.d.46, 53-55).

La 20 august 2018, Maria Uzun a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat casarea acesteia ca fiind ilegală și neîntemeiată cu expedierea cauzei spre rejudecare, sau emiterea unei hotărâri noi prin care cerințele înaintate de către Elena Iurovscaia să fie respinse (f.d.52).

Prin încheierea din 24 septembrie 2018 a Curții de Apel Comrat nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Maria Uzun, s-a stabilit un termen de 15 zile din data recepționării încheierii pentru prezentarea apelului în conformitate cu exigențele Legii. Totodată, s-a explicat că în cazul în care nu va lichida neajunsul menționat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d. 64).

Prin încheierea din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Comrat s-a restituit apelul declarat de Maria Uzun cu toate actele anexate (f.d. 74-75).

Nefiind de acord cu încheierea din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Comrat, Maria Uzun a declarat recurs, prin care solicită admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea cererii de recurs, recurenta a menționat că încheierea din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Comrat este ilegală deoarece contravine circumstanțelor cauzei.

Astfel, a notat că de hotărârea motivată a primei instanțe nu a luat cunoștință, din motiv că prima instanță a târăgănat întocmirea acestei. Mai mult decât atât, prima instanță nu a emis în adresa sa, hotărârea motivată, prin urmare, recurenta a fost în imposibilitate de a depune apelul motivat în termenul fixat de instanță.

La fel, a notat că la materialele cauzei nu există dovada recepționării încheierii instanței de apel din 24 septembrie 2018, prin care nu s-a dat curs apelului și s-a acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor, astfel că termenul de 15 zile acordat pentru prezentarea apelului motivat, nu poate fi aplicat la caz. Or, dânsa nu mai locuiește pe adresa cunoscută instanței, ci în mun. Chișinău.

A mai menționat recurenta că atât prima instanță cât și instanța de apel nu au întreprins măsuri pentru a o cita, iar cererea cu privire la amânarea procesului din 31 iulie 2018, pentru a beneficia de serviciile unui avocat, a fost neîntemeiat respinsă, circumstanțe ce în opinia dânssei constituie o încălcare a drepturilor patrimoniale.

Prin cererea de recurs suplimentară depusă în data de 16 ianuarie 2019, recurenta invocă ilegalitatea încheierii recurate, invocând faptul că încheierea instanței de apel din data de 24 septembrie 2018 (prin care nu s-a dat curs apelului și s-a acordat termen pentru lichidarea neajunsului) a fost expediată în adresa ei în data de 16 octombrie 2018, iar potrivit adeverinței oficiului poștal din s. Cazaclia, r-nul Ciadîr-Lunga, se atestă faptul că încheierea menționată a parvenit în data de 30 noiembrie 2018. Prin urmare, în opinia recurentei termenul indicat de către instanța de apel prin încheierea din 24 septembrie 2018 de 15 zile pentru înlăturarea neajunsului, expiră la 14 noiembrie 2018, însă încheierea prin care s-a restituit apelul datează cu 06 noiembrie 2018. Astfel, a opinat recurenta că încălcările procedurale admise de către instanța de apel, îi îngrădește dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 06 noiembrie 2018, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 21 noiembrie 2018, în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Maria Uzun urmează a fi admis din motivele ce succed.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În speță, se constată că la 20 august 2018, Maria Uzun a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 31 iulie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga. Curtea de Apel Comrat prin încheierea din 24 septembrie 2018 nu a dat curs cererii de apel depuse de Maria Uzun, a stabilit un termenul de 15 zile din data recepționării

încheierii pentru prezentarea apelului în conformitate cu exigențele Legii. Totodată, i-a explicat apelantei că în cazul în care nu va lichida neajunsul menționat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Comrat s-a restituit apelul declarat de Maria Uzun cu toate actele anexate. Iar, prin încheierea din 06 noiembrie 2018 a Curții de Apel Comrat, apelul declarat de Maria Uzun, a fost restituit.

Colegiul reține că instanța de apel prematur a dispus restituirea apelului din motivul nelichidării neajunsului indicat în încheierea din data de 24 septembrie 2018 a Curții de Apel Comrat.

La caz, este de menționat faptul că instanța de apel deși era obligată să verifice cuprinsul cererii de apel, a omis să se pronunțe asupra cerinței Mariei Uzun formulată în cererea de apel cu privire la amânarea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel până la numirea examinării cauzei în ordine de apel (f.d. 52).

Din cuprinsul încheierii din 24 septembrie 2018 a Curții de Apel Comrat rezultă că apelantei i s-a acordat un termen de 15 zile pentru prezentarea apelului motivat, însă referitor la cerința privind amânarea taxei de stat la depunerea cererii de apel până la numirea examinării cauzei în ordine de apel, instanța de apel nu s-a pronunțat.

Totodată, se constată că încheierea din 24 septembrie 2018 a Curții de Apel Comrat a fost expediată în adresa apelantei-recurente la 16 octombrie 2018 (f.d.66, 67), iar potrivit adevărului Poștei Moldovei (f.d.67 verso), s-a bifat în rubrica „plecat”, prin urmare Colegiul conchide că Maria Uzun nu a recepționat încheierea din 24 septembrie 2018 a instanței de apel.

Potrivit art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Alin. (3) al aceluiași articol stabilește că încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.

Prin urmare, Colegiul consideră că întru evitarea îngrădirii recurente accesului liber la justiție garantat de art. 20 din Constituția al Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, se impune concluzia casării încheierilor instanței de apel din 24 septembrie 2018 prin care nu s-a dat curs apelului declarat de Maria Uzun și s-a acordat termen pentru lichidarea neajunsului și încheierii din 06 noiembrie 2018 prin care s-a restituit apelul depus de Maria Uzun, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Comrat la etapa primirii cererii de apel.

Or, instanța de apel deși era obligată să verifice cuprinsul cererii de apel, a omis să se pronunțe asupra cerinței cu privire la amânarea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel și pripit a conchis asupra restituirii apelului fără a se asigura că apelanta a recepționat încheierea din 24 septembrie 2018 a Curții de Apel Comrat prin care i s-a acordat un termen de 15 zile din momentul recepționării acesteia pentru prezentarea apelului motivat.

Colegiul notează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hotărârea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hotărârea Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii din 24 septembrie 2018 și încheierii din 06 noiembrie 2018 emise de Curtea de Apel Comrat, or, menținerea acestora, în condițiile enunțate, nu ar constitui pentru recurentă decât o îngrădire a accesului la justiție precum și a posibilității de a dispune de drepturile procedurale garantate atât de legislația națională în vigoare, cât și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Astfel, concluziile instanței de apel reflectate prin încheierea din 24 septembrie 2018 și încheierea din 06 noiembrie 2018 nu sunt compatibile cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Ținând cont de cele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierile instanței de apel din 24 septembrie 2018 și 06 noiembrie 2018, cu remiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Comrat, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Maria Uzun.

Se casează încheierea din 24 septembrie 2018 și încheierea din 06 noiembrie 2018 emise de Curtea de Apel Comrat, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Iurovscaia împotriva Mariei Uzun cu privire la revendicarea bunurilor din posesie străină, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic